

‘Natuurlijk ga ik Twickel missen’

AUTEUR

Martin Steenbeeke

Maurits van den Wall Bake blikt bij zijn afscheid als bestuurder van de Stichting Twickel

ACTUEEL

terug en kijkt vooruit. “Een Pact van Twickel 2.0 zou goed zijn.”

De geplande afscheidsreceptie is door coronamaatregelen uitgesteld, maar eind juni treedt Maurits van den Wall Bake (70) formeel terug als bestuurder van de Stichting Twickel. Hiermee komt na 27 jaar een einde aan zijn lidmaatschap van het College van Regenten. Sinds 2009 is hij voorzitter, als opvolger van Edzard Krudop. In 1993 kende Van den Wall Bake Twickel slechts van naam. Toenmalig rentmeester Schimmelpenninck was een kennis, maar de jurist uit Laren stond bij zijn entree grotendeels blanco ten opzichte van het grootste particuliere landgoed van Nederland. Nu, bij zijn afscheid, stelt hij vast dat Twickel een deel van zijn leven is geworden. “Het bestuurswerk is heel veelzijdig. Het landgoed doet er ook toe, is heel wezenlijk. Twickel is met zijn kasteel, de verschillende landgoederen, waardevolle gebouwen en collecties uniek. Het heeft ook een voorbeeldfunctie voor andere landgoederen in Nederland.”

Continuïteit

Gevraagd naar drie belangrijke onderwerpen die zijn bestuursperiode karakteriseren, noemt Van den Wall Bake als eerste de continuïteit van het landgoed. Het (gezond) voortbestaan van Twickel lijkt een vanzelfsprekendheid, maar is het niet. “Behoud is de hoofdtaak. Verwar het niet met conservatief maar wij moeten er over honderd jaar nog wel zijn. Dat bereik je door goed en betrouwbaar beheer.” Als voorzitter kreeg hij te maken met een wisseling van de wacht op het rentmeesterkantoor én op het kasteel.

De bewoner, Christan zu Castell, overleed begin 2010. In zijn plaats kwam zijn zoon Roderik. Rentmeester Albert Schimmelpenninck werd in 2017 opgevolgd door Egbert Jaap Mooiweer. “We hebben veel tijd genomen om beide overgangen zo goed mogelijk te laten verlopen. Ik constateer dat het goed gelukt is.” Tevreden stelt hij ook vast dat Twickel al ruim tien jaar een sluitende exploitatie heeft gehad. Al zal dat dit jaar vanwege corona mogelijk niet het geval zijn.

Landbouw

Voor het bestuur is het belangrijk een lange termijn visie te hebben en te anticiperen op fundamentele ontwikkelingen in de maatschappij. Dat brengt Van den Wall Bake op een tweede belangrijk onderwerp: de landbouw. “Toen ik aantrad waren er zo’n tachtig actieve agrarische pachters, nu minder dan vijftig.” Die ontwikkeling heeft gevolgen, want de landbouw is één van de dragende pijlers onder het landgoed. “Het zijn hoofdzakelijk melkveehouders en de afhankelijkheid van de melkprijs maakt je kwetsbaar. Ze moeten wel in staat zijn geld te verdienen en de pacht te betalen, want anders gaat het bij ons ook mis.” Om de positie van de agrariërs te verstevigen, heeft Twickel vrijgekomen agrarische gronden toegewezen aan blijvers. De stichting stimuleert een geleidelijke omschakeling naar kringlooplandbouw, waarbij landbouw en natuur hand in hand gaan en er meer geld kan worden verdiend met een liter melk. “Dat zie ik als een uniek ‘selling-point’. Het is wat duurder, boeren moeten hun bedrijfsvoering aanpassen maar uiteindelijk zijn zij daar bij gebaat. Ik zie de aarzeling om zich aan te passen geleidelijk verdwijnen en het begrip toenemen.” De plannen worden ontwikkeld in nauwe samenwerking tussen de Stichting Twickel en de pachters. Dit kenmerkt volgens Van den Wall Bake de onderlinge verhouding, die volgens hem “sterk is verbeterd, gelijkwaardiger en meer ontspannen is geworden”.

Van den Wall Bake: “Het bestuurswerk heeft me verrijkt”.

Pact van Twickel

Samenwerking tussen partijen brengt Van den Wall Bake bij het derde ankerpunt uit zijn bestuursperiode: Het Pact van Twickel. Deze publiekprivate samenwerking tussen Twickel gemeenten, regio, provincie en waterschap heeft volgens hem goed gewerkt. “Het is een voorbeeld van hoe je lange

termijnafspraken kunt maken.” Onder meer het overpark is gerenoveerd, waterhuishouding en bodemkwaliteit worden verbeterd en recreatieve voorzieningen zijn uitgebreid. De beoogde vermindering van de barrièrewerking van de rondweg, noemt Van den Wall Bake een “minder geslaagd onderdeel” van het Pact. Een verdieping van de weg zat er niet in. “Wij lossen het nu op met flankerende maatregelen maar ook met een 6 op het rapport ga je over.” Van den Wall Bake heeft lof voor de provincie en de inzet van drie opeenvolgende toegewijde gedeputeerden (Rietkerk, Jansen en Maij). “Ze hebben op voorbeeldige wijze hun regierol vervuld. De samenwerking met de gemeente Hof van Twente was aanvankelijk stroef maar is nu veel beter.”

Pact 2.0

Van den Wall Bake hoopt dat er een Pact van Twickel 2.0 komt maar dan specifiek gericht op de het onderwerp verduurzaming van landbouw en gebouwen. Waar en hoe worden bijvoorbeeld de benodigde windmolens en zonneparken geplaatst? “Ik ben niet per se tegen windturbines maar ze kunnen de landschappelijke kwaliteit aantasten. Je moet goed nadenken waar je ze neerzet. Wij hebben daar met onze grondposities wel enige invloed op maar zoiets leent zich bij uitstek voor provinciale regie. Een lokale overheid is daar minder geschikt voor”, zegt hij. Gemeentelijke bestuurders kijken volgens Van den Wall Bake minder naar het grote geheel en de lange termijn.

“Natuurlijk ga ik het bestuurswerk voor Twickel missen”, geeft Van den Wall Bake toe. “Met name de altijd goede en constructieve sfeer in het College van Regenten en de samenwerking met rentmeester en beheerders.” Twickel besturen was mooi, zinvol en verrijkend maar het was ook een lange periode, erkent hij. Kort geleden zijn de statuten gewijzigd waardoor de maximale zittingsperiode voor leden van het College van Regenten geleidelijk wordt aangepast. “Als je ‘jong’ begint, kun je nu dertig, veertig jaar bestuurder zijn. Dat ging bij ons tot dusver prima, maar het is verstandig als een bestuur gehouden wordt van tijd tot tijd na te denken over de samenstelling.” Van den Wall Bake wordt als voorzitter opgevolgd door huidig bestuurslid Diederik van Wassenaer, Susan Lammers neemt de vrijgekomen bestuurszetel in.